

WSPÓLZALEŻNOŚĆ KONCEPCJI „ADAPTACJI SPOŁECZNEJ” ORAZ „RESOCJALIZACJI” OSÓB ZWOLNIONYCH Z ZAKŁADÓW KARNYCH

Przedstawiony artykuł przedstawia wyniki badań nad współzależnością koncepcji adaptacji społecznej oraz resocjalizacji, które umożliwiły autorowi wyróżnić trzy typy adaptacji społecznej osób zwolnionych z zakładów karnych, a mianowicie: społeczną, psychologiczną oraz roboczą i do przedstawienia na tej podstawie autorskiej definicji cech adaptacji społecznej osób zwolnionych z zakładów karnych.

Słowa kluczowe: resocjalizacja, adaptacja społeczna, cecha, środki wywierania wpływu.

VALUE CONCEPTS OF "SOCIAL ADAPTATION" AND "RESOCIALIZATION" OF PEOPLE RELEASED FROM PRISON

The provisions of the article containing research correlation between social adaptation and reintegration which allowed the author to identify three types of social adaptation of persons released from prison, namely: social, psychological and career.

And on this basis, to offer copyright determining the characteristics of the social adaptation of persons released from prison.

Key words: re-socialization, social adaptation, personality measures.

СПІВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ» ТА «РЕСОЦІАЛІЗАЦІЯ» ОСІБ, ЗВІЛЬНЕНИХ З МІСЦЬ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Положення наукової статті містять дослідження співвідношення понять соціальна адаптація та ресоціалізація які дозволили автору визначити три типи соціальної адаптації осіб звільнених з місць позбавлення волі, а саме: соціальну, психологічну та трудову. Та на цій основі запропонувати авторське визначення характерних особливостей соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі.

Ключові слова: ресоціалізація, соціальна адаптація, особистість, заходи впливу.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Досить часто в кримінологічній літературі процес ресоціалізації ототожнюється з соціальною адаптацією і визначається, що поняття “ресоціалізація” охоплює практично всі інстанції реалізації кримінальної відповідальності, тобто являє собою багатогранний, багатоаспектний процес соціальної адаптації людини, яка скоїла злочин.

На наш погляд, правомірність ототожнення понять “соціальна адаптація” і “ресоціалізація” викликає сумніви, хоч між цими поняттями є багато спільного: як соціальна адаптація, так і

S. Czerneta
docent katedry
pedagogiki socjalnej
oraz pedagogiki
szkoły wyższej
Wschodnioeuropejskiego
Narodowego
Uniwersytetu
im. Lesi Ukrainki,
doktor nauk
pedagogicznych
(Łuck, Ukraina)

ресоціалізація передбачають не тільки вплив зовнішнього середовища, але й активність особистості (суб'єкта процесу). Обидва аналізовані явища мають на увазі застосування до суб'єкта різноманітних заходів державного, суспільного впливу та соціального контролю. Однак ставити знак рівності між ними все-таки не слід. Соціальна адаптація, на відміну від ресоціалізації, припускає пристосування індивіда до конкретного соціального середовища, її суть полягає в усвідомленні суб'єктом норм і правил людського співіснування та їх виконання на всіх етапах соціалізації особистості.

Аналіз остатніх досліджень і публікацій дає підстави стверджувати, що окремі дослідження, педагогічного, психологічного та юридичного спрямування розкриття змісту понять соціальна адаптація та ресоціалізація були предметом досліджень таких науковців як: Ю. В. Гарасимів П. М. Гусак, С. В. Горенко, А. Ф. Зелінський, О. Л. Караман, О. Г. Колб, В. П. Лютий, А. В. Скіль, Б. М. Телефанко, В. М. Трубніков та інші. Проте не зменшуючи наукової ролі праць зазначених вище науковців, можемо констатувати, що проблема співвідношення понять соціальна адаптація та ресоціалізація не була предметом наукових досліджень, що і обумовило вибір теми даного дослідження.

Метою статті є аналіз поглядів провідних науковців соціологів, правників та педагогів щодо дослідження співвідношення понять «соціальна адаптація» та «ресоціалізація». Та визначення на цій основі типів та характерних особливостей соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі.

Виклад основного матеріалу дослідження з новим обґрунтуванням отриманих результатів.

Проблема ресоціалізації не нова, тривалий час вона перебуває у центрі уваги кримінологів і фахівців в галузі кримінального, кримінально-виконавчого права, педагогіки, психології, соціології та інших суспільних наук. “Ресоціалізація” – поняття соціальне, яке за визначенням Ю.В. Жулевої означає „поновлення або повторність дії, яка є протидією соціальній деградації особистості [1, с.27]. Вперше цей термін був використаний американськими психологами А. Кеннеді і Д. Кебером для визначення процесу „вторинного” входження індивіда в соціальне середовище, наприклад, у випадку звільнення особи з місця позбавлення волі або внаслідок її територіального переміщення, міграції. Психологи вважають, що “ресоціалізація” походить від латинського слова „*poenitentarius*” тобто той, який кається, виправляється і досліджують психологічні основи цього явища у площині відновлення раніше порушених необхідних для повноцінної життєдіяльності в суспільстві соціальних якостей особистості.

“Адаптація” як багатозначне поняття в різних галузях науки трактується по-різному. Так, у Великій Радянській Енциклопедії це поняття визначається як “біологічний процес пристосування особи, популяцій та видів до умов навколишнього середовища” [2, с.150].

У філософській науці під цим терміном розуміють пристосування, акліматизацію, прийняття норм та ідеалів, вживання, входження в колектив [3, с.33].

Соціологи під соціальною адаптацією розуміють пристосування живого організму до середовища існування і вважають, що це процес двосторонній, оскільки не тільки особистість змінюється під впливом нового для себе середовища, але і середовище від впливу особистості.

На думку вчених-юристів О. М. Бандурки, В. М. Трубнікова, А. О. Ярового, А. Ф. Зелінського, І. С. Ноя, В. І. Гуськова та інших, соціальна адаптація є частиною процесу соціалізації особистості, пов'язана з процесом виправлення і перевиховання засуджених як в місцях позбавлення волі, так і після відбування ними покарання.

Зокрема, В. М. Трубніков вважає, що соціальна адаптація є складовою частиною соціалізації і особливою її різновидністю. Тривалість соціальної адаптації залежить не тільки від індивідуальних особливостей особистості, але і навколишнього середовища, форм та інтенсивності державного і суспільного впливу на поведінку особи [4, с. 9,10].

А. Ф. Зелінський підкреслює, що адаптація пов'язана з процесом виховання та перевиховання засуджених, і використовує при цьому поняття морального та юридичного виправлення. На його думку, виправити засудженого – “усунути ті особисті властивості, які привели його до конфлікту з кримінальним злочином і продовжують створювати небезпеку для здійснення нових злочинів” [5, с.17].

Дослідження та аналіз існуючої статистики виявили, що на Україні коефіцієнт злочинності серед звільнених з місць позбавлення волі перевищує аналогічний коефіцієнт серед дорослого населення у 8 разів, що потребує особливої уваги до подальшої соціальної адаптації цієї категорії осіб на волі. Тривала ізоляція в місцях позбавлення волі і адаптація в них приводить, з одного боку, до виправлення, а з другого – спричинює зміни в психіці засудженого, через що останній потребує після звільнення на волю пристосування або адаптації.

Можна вважати, що якщо звільнений на волю не скоїв нового злочину, то процес соціальної адаптації відбувся успішно; повторний злочин означає, що соціальна адаптація не досягла своєї мети, виявилася недостатньою в пенітенціарному та в постпенітенціарному періодах.

В цьому зв'язку постає необхідність розглянути такі поняття, як “соціальна адаптація” та “соціалізація особистості”. Так, В. М. Трубніков під соціальною адаптацією розуміє “безперервну взаємодію змінюваної людини із середовищем, яке змінюється, що потребує від особи все більше складної і гнучкої реакції пристосування до нового середовища, до нових соціальних очікувань” [4, с.11]. Соціальна адаптація є результатом процесу взаємодії і взаємовпливу середовища й особистості осіб, звільнених з місць позбавлення волі, який в кінцевому підсумку має пристосувати особистість звільненого до стандартів позитивного середовища і успіх якого залежить від комплексу організаційно-правових та соціально-економічних заходів, ужитих до осіб, які відбули покарання і звільнились на волю. Закон України “Про соціальну адаптацію осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк” від 10 липня 2003 року до соціальної адаптації відносить “комплекс правових, економічних, організаційних, соціально-психологічних та інших заходів, які здійснюються щодо звільнених осіб з метою пристосування до умов соціального середовища, захисту їх прав та законних інтересів” [6, с.1]. Прийняття цього Закону має супроводжуватись введенням в дію Кабінетом Міністрів України та Верховною Радою України нормативно-правових актів, необхідних для реалізації його положень, після чого органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування отримають можливість через соціальне замовлення з відповідним фінансуванням з бюджету залучати об'єднання громадян, підприємства, установи та організації до надання соціальної допомоги звільненим особам. Одночасно із соціальною адаптацією закон (ст.1) передбачає соціальний патронаж в комплексі заходів державної підтримки та допомоги, який має на меті сприяння звільненим у працевлаштуванні, професійній переорієнтації та перепідготовці, створення належних житлово-побутових умов, запобігання впливу на них кримінальних факторів.

Таким чином, соціальна адаптація і соціалізація є взаємопов'язаними категоріями, які охоплюють всі процеси залучення особистості до освоєння цінностей і норм суспільства, різних соціальних ролей і видів спільної діяльності, набуття прав і обов'язків, поглядів,

звичок, що дасть можливість цій особистості увійти до числа соціалізованих членів суспільства, здатних жити і діяти в ньому. При визначенні поняття соціалізації необхідно виходити з визнання активної взаємодії особистості і навколишнього середовища. Соціальне середовище й особистість знаходяться у постійній взаємодії, в якому суспільство впливає на особистість, формуючи її, і той же час діяльність кожної окремої особистості є обов'язковою умовою існування самого суспільства. Соціалізація людини йде шляхом накопичення досвіду, розширення знань, придбання нових навиків, в результаті яких формується особистість з індивідуальними поглядами та установками.

Необхідність соціалізації пов'язана з тим, що вона засвоюється, виробляється особистістю під зовнішнім впливом. Соціальне поведіння особистості формується активованими диспозиціями, переживаннями, осмисленням своєї належності до конкретної спільності в ситуації, яка припускає вибір соціальних дій. При цьому під впливом негативного антисуспільного оточення особистість може обрати цінності і нормативні орієнтації кримінальної субкультури вчинити злочин. Це явище в науковій літературі іменується десоціалізацією.

Як вже відмічалось, у науковій літературі поряд з терміном “соціалізація” досить активно використовується поняття “соціальна адаптація”, яке, на відміну від соціалізації, при формуванні особистості обов'язковою умовою її соціальної адаптації визнає наявність середовища, до умов якого буде здійснюватись пристосування і в якому адаптація є необхідною умовою існування всього живого і як обов'язкову передумову передбачає взаємодію організму з середовищем.

На наш погляд, “соціальна адаптація” – це пристосування до життя в суспільстві, яке безперервно змінюється, і залежить від особистих якостей людини – її ерудиції, культури, освіти, витривалості, працездатності, комунікабельності, порядності, чесності, доброзичливості тощо. Тому адаптація осіб, які звільнилися на волю і втратили соціальнокорисні зв'язки, повинна в адаптивний період відбуватися у середовищі загальносуспільних вимог і норм. Сама по собі адаптованість, або наявність здатностей і можливостей для пристосування у житті суспільства, має такі види: *соціальна, психологічна і трудова*. *Соціальна адаптація* – встановлення нормальних суспільних стосунків після звільнення на волю, вона пов'язана з соціальною реабілітацією. *Психологічна адаптація* – це засвоєння особою, яка звільнилась з місць позбавлення волі, суспільних стандартів і цільових орієнтацій та реабілітація психічних і соціальних норм поведінки, які були загублені нею під час перебування в ізоляції. Психологічне відчуження особистості в місцях позбавлення волі сформувався під впливом психічної і фізичної ізоляції; після відбування покарання виникає необхідність у психічній реабілітації, вже вільної людини, яка повинна самостійно вирішувати повсякденні питання виживання на волі. Особа, яка звільнена з місць позбавлення волі, в перші два-три місяці відчуває розгубленість, проявляє несамотійність, невміння спілкуватись, емоційно напружена, їй часто властива афективна поведінка. Вона потребує певного часу для соціальної та трудової адаптації. *Трудова адаптація*, пов'язана з працевлаштуванням, професійною підготовкою та перепідготовкою, освоєнням нової спеціальності, з труднощами входження в трудовий колектив, визначенням матеріальних та моральних стимулів до праці, із ставленням колективу до колишнього засудженого.

Процес соціальної адаптації звільнених від відбування покарання складає другий етап соціалізації особистості, на якому вона має знову адаптуватися в суспільстві і відновити ті позитивні властивості, які мала до засудження.

Характерними особливостями соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі є :

- вплив соціального середовища на процес адаптації звільнених з місць позбавлення волі ;
- відновлення соціальних зв'язків у культурній, економічній, правовій, сімейній та інших сферах соціального життя;
- співвідношення системи особистих психологічних установок та вимог навколишнього середовища у трудовому колективі, побутовому оточенні, в сім'ї тощо;
- формування професійної та правової орієнтації у звільнених на волю на життя без правопорушень, адаптацію до нового життя і дотримання кримінально-правових норм та правил суспільної поведінки;
- перебудова соціальних, психологічних, побутових, моральних та інших уявлень та життєвого світогляду у процесі соціальної адаптації;
- виховання правильного ставлення звільненого до праці, підвищення кваліфікації, працевлаштування за спеціальністю, яку звільнений мав до засудження або набув під час терміну покарання чи після звільнення; розв'язання житлової проблеми;
- вплив кримінального світу, колишніх засуджених та кримінальних елементів на звільненого, які не дають можливості адаптуватися на волю;
- особливості економічної ситуації в країні, нові форми господарювання, безробіття, інфляція, розвиток малого підприємництва, що також потребують перепідготовки та законодавчого закріплення необхідності набуття нової професії особами, звільненими на волю, а також їхньої трудової та соціальної адаптації;
- ставлення органів місцевої влади та самоврядування, центрів зайнятості населення, співробітників органів внутрішніх справ, адміністрації підприємств, установ та організацій до особи, яка звільнилась з місць позбавлення волі; необхідність надання їй психологічної, медичної допомоги, працевлаштування, забезпеченості житлом, професійної підготовки та перепідготовки відповідно до сучасних вимог.

Таким чином, розбудова якісно нової пенітенціарної системи України потребує переходу до високих загальновизначених міжнародних стандартів демократії, справжнього забезпечення прав і свобод людини. Це складне і об'ємне завдання, що вимагає величезних зусиль, направлених не лише на подолання негативних наслідків минулого, але й на створення нової реальності, пов'язаної з розбудовою демократичної, соціально зорієнтованої правової держави, де дотримання всіх прав і свобод людини – громадських, політичних, соціально-економічних – є найважливішою ціллю і цінністю сучасного розвитку суспільства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Жулева Ю.Ф. Ресоциализация осужденных несовершеннолетних женского пола, отбывающих наказания в воспитательных колониях: правовые и криминологические аспекты: Дис... канд. юрид. наук.– Рязань, 2000.
2. Большой энциклопедический словарь / Под ред. Музрукова М. А.- М., 2000. - С.150, 241.
3. Хрестоматія з історії пенітенціарної системи України (1917–1999) – К.: Вид-во "Горвард-Прес", 1999. – Т.2. – С.33.
4. Трубников В.М. Социальная адаптация освобожденных от отбывания наказания.– Харьков.: Основа, 1990.– С. 11, 16-18, 24.
5. Зелинський А. Ф. Рецидив преступлений.– Харьков., 1986.– 260 с.

6. Закон України "Про соціальну адаптацію осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк" від 10 липня 2003 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

VALUE CONCEPTS OF "SOCIAL ADAPTATION" AND "RESOCIALIZATION" OF PEOPLE RELEASED FROM PRISON

S. CHERNETA

Problem definition and its relationship with scientific and practical tasks. Quite often in the criminological literature resocialization process is identified with social adaptation and determined that the term "re-socialization" covers almost all instances the implementation of criminal responsibility, that is a multifaceted, multidimensional process of social adaptation of the person who committed the crime.

In our view, the legitimacy of identifying the concepts of "social adaptation" and "resocialization" is questionable, though between these concepts have much in common: a social adaptation and resocialization involves not only impact the environment but also the activity of the individual (business process).

Both the analyzed phenomena imply the use of different measures to subject the state, social influence and social control. However, to equate them still not be.

Social adaptation, unlike resocialization involves individual adaptations to the specific social environment, its essence lies in recognizing a subject of norms and rules of human coexistence and their implementation at all stages of socialization.

Analysis last researches and publications gives reason to believe that some research, pedagogical, psychological and legal orientation disclosure of the contents of concepts social adaptation and resocialization have been the subject of research scientists such as V. Harasymiv, P. Husak, S. Stepanov, A.F. Zelinsky, O.L. Karaman, O. Kolb, V.P. Lutyi, A.V. Skits, B.M. Telefanko, V. Trubnikov and others.

However, without diminishing the role of the scientific works of scientists of the above, we can conclude that the problem of correlation between social adaptation and reintegration has not been the subject of research that resulted in the choice of the theme of this study.

The article is an analysis of the views of leading scientists sociologists, lawyers and teachers on research relations between the concepts of "social adaptation" and "resocialization." And determination of the basis of the types and characteristics of social adaptation of persons released from prison.

The main material research with a new justification of the results.

The problem of resocialization is not new for a long time, it is the focus of criminologists and experts in the field of criminal law, penal law, pedagogy, psychology, sociology and other social sciences.

"Resocialization" is the notion of the social, which, by definition, Y. Zhuleva means "renewal or repetition of the action, which is to prevent the degradation of social identity [1, p.27]. For the first time this term was used by American psychologist A. Kennedy and D. Keberom for determination of the "second" entry of the individual in the social environment, for example, if a person's release from a penitentiary institution or as a result of its territorial displacement, migration.

Psychologists believe that "resocialization" comes from the Latin word "poenitentiarius" that is, one who repents, corrected and explore the psychological basis of this phenomenon in the

plane of restoring previously disturbed required for full life in the community social personality traits.

"Adaptation" as a meaningful concept in different fields is treated differently. Thus, in the Great Soviet Encyclopedia, this concept is defined as "the biological process of adjustment persons, populations and species to the environment" [2, p.150].

In philosophical science to understand this term adjustments, acclimatization, the adoption of norms and ideals, use, joining the team [3, p.33].

Sociologists understand social adaptation during adaptation of a living organism to the habitat and find that it is a two-way process, because not only personality change under the influence of a new environment for themselves, but also the environment from the effects of the individual.

According to legal scholars O.M. Bandurko, V.M. Trubnikov, Yarovoy A.A., A.F. Zelinsky, I. Noi, V.I. Guskov and other social adaptation is part of the process of socialization associated with the process of reformation and rehabilitation of prisoners both in prison and after serving their sentence.

In particular, V.M. Trubnikov believes that social adaptation is part of socialization and especially its variety. Duration social adaptation depends not only from individual to individual, but also the environment, the form and intensity of state and social impact on the behavior of individuals [4, p. 9,10].

A.F. Zelinsky emphasizes that adaptation is related to the process of education and re-education of prisoners, and uses the notion of the moral and legal remedy.

In his view, correct convicted - "eliminate those personal qualities that brought him into conflict with the criminal offense and continue to create a risk to the implementation of new crimes" [5, p.17].

Research and analysis of existing statistics found that in Ukraine the crime rate among released from prison exceeds the rate of the adult population is 8 times that requires special attention to further social adaptation of these people at large.

Long-term isolation in prisons and adapting them leads, on the one hand, to fix, and the other - causes a change in the psyche of the convicted, because the latter requires the will after release adjustment or adaptation.

It is believed that if fired at will not have committed a new crime, the process of social adaptation was successful; a second offense means that social adaptation is not achieved its goal has been inadequate in the penitentiary and post-penitentiary in periods.

In this regard, there is a need to consider such concepts as "social adaptation" and "socialization". Yes, V.M. Trubnikov at social adaptation understand "continuous interaction with the environment variable person a changing entity that requires increasingly sophisticated and flexible response adaptation to a new environment, new social expectations" [4, p.11].

Social adaptation is the result of a process of interaction and mutual influence of environment and personality of people released from prison who eventually has to adapt to the standards of a person released a positive environment and the success of which depends on the complex organizational, legal and socio-economic measures taken to persons have served their sentences and are delivered free.

The Law of Ukraine "On the social adaptation of persons serving sentences in the form of restriction of liberty or imprisonment for a definite period" of 10 July 2003 and considers social adaptation "complex legal, economic, institutional, social, psychological and other measures taken with regard to laid-off people to adapt to the conditions of the social environment, protect their rights and interests" [6, p.1].

The adoption of this Law shall be accompanied by the introduction of the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Verkhovna Rada of Ukraine legal acts necessary for implementation of its provisions, then the executive bodies and local authorities will be able to because of the social order, adequately funded from the state budget involve associations of citizens , enterprises, institutions and organizations to provide social assistance to laid-off individuals.

Along with social adaptation law (Article 1) provides home based care combined measures of state support and assistance that serves to exempt employment, professional reorientation and retraining, creation of adequate housing and living conditions, prevent exposure to criminal factors. Thus, social adaptation and socialization are interrelated categories that cover all processes of involvement of the individual to the development of values and norms of society, different social roles and types of joint activities, the acquisition of rights and responsibilities, attitudes and habits that will enable this individual enter the number socialized members of society, able to live and act in it.

In defining the concept of socialization must be based on recognition of the active interaction between the individual and the environment. The social environment and personality are in constant interaction, in which society affects the individual, creating it, and at the same time the activity of each individual is a prerequisite for the existence of society itself. Socialization is through the accumulation of experience, expanding knowledge, acquire new skills, which have shaped the identity of the individual views and attitudes.

The need for socialization due to the fact that it is absorbed, the individual is produced under external influence.

Social behavior is formed by activated personality dispositions, feelings, thinking of his belonging to a particular community in a situation that involves the selection of Social Action. However, under the influence of negative antisocial personality surroundings can select values and normative orientations criminal subculture to commit a crime.

This phenomenon is referred to in the scientific literature desocialization. As was noted in the scientific literature, along with the term "socialization" actively used the term "social adaptation" which, unlike socialization in shaping the personality of the conditions of its social adaptation recognizes the existence of the medium, the terms of which will be done and accessories where adaptation is a prerequisite for the existence of all living things and as a necessary precondition involves the interaction with the environment.

In our view, "social rehabilitation" - is adapting to life in a society that is constantly changing, depending on the personal qualities of the man - his erudition, culture, education, endurance, performance, communication skills, integrity, honesty, kindness and so on.

Therefore, the adaptation of persons released at will and lost socialusefull links should be in the adaptive period among general public requirements and standards. By itself, adaptability and availability capabilities and capacities to adapt to society, has the following types: social, psychological and labor.

Social adaptation is the establishment of normal social relations after the release of the will, it is associated with social rehabilitation. Psychological adaptation - is mastering the person who resigned from prison, social standards and target orientation and mental rehabilitation and social norms of behavior which are lost it while in isolation.

Psychological alienation of the individual in prisons formed under the influence of mental and physical isolation; after serving their sentence there is a need mental rehabilitation has free man, who must decide daily issues of survival in the wild.

A person released from prison in the first two or three months experiencing confusion, showing indecisiveness, inability to communicate, emotionally intense, it is often inherent affective behavior.

It takes time for social and labor adaptation. Labour adaptation related to employment, vocational training and retraining, development of new specialty, with difficulties entering the labor collective, determination of material and moral incentives to work with staff attitude to the former convict.

The process of social adaptation released from punishment is the second stage of socialization where it has readapt to society and to restore the good properties that had to conviction.

Characteristic features of social adaptation of persons released from prison are:

- The influence of social environment on the adaptation released from prison;
- The restoration of social relations in the cultural, economic, legal, family and other spheres of social life;
- Value system of personal attitudes and requirements of the environment in the workplace, the household environment in the family and so on;
- Formation of professional and legal guidance released in the will to life without crime, adapt to a new life and observance of criminal law and rules of social behavior;
- The restructuring of social, psychological, domestic, moral and other ideas and life outlook in the process of social adaptation;
- Raising the right attitude freed to work, training, employment, specialty, which was released to the conviction or acquired during the sentence or after release; solution of the housing problem;
- The impact of the criminal world, former convicts and criminals released on that make it impossible to adapt in the wild;
- Especially the economic situation, new forms of economic activity, unemployment, inflation, small business development, also need training and legislative provisions necessary acquisition of a new profession persons released to freedom, as well as their employment and social inclusion;
- The attitude of local authorities and government bodies, centers of employment, employees of the Ministry, the management of enterprises, institutions and organizations to the person who resigned from prison; need to give her a psychological, medical care, employment, housing supply, training and retraining to meet modern demands.

Thus, the development of qualitatively new penitentiary system of Ukraine needs to move to general international standards of democracy, real protection of rights and freedoms. This is a complex and voluminous task that requires tremendous efforts directed not only to overcome the negative effects of the past, but also to create a new reality with the building of a democratic, socially oriented legal state where respect for all human rights and freedoms - public political, social and economic - is an important goal and value of modern society.

References:

1. Жулева Ю.Ф. Ресоциализация осужденных несовершеннолетних женского пола, отбывающих наказания в воспитательных колониях: правовые и криминологические аспекты: Дис... канд. юрид. наук.— Рязань, 2000.
2. Большой энциклопедический словарь / Под ред. Музрукова М. А.- М., 2000. - С.150, 241.

3. Хрестоматія з історії пенітенціарної системи України (1917–1999) – К.: Вид-во "Горвард-Прес", 1999. – Т.2. – С.33.
4. Трубников В.М. Социальная адаптация освобожденных от отбывания наказания.– Харьков.: Основа, 1990.– С. 11, 16-18, 24.
5. Зелинський А. Ф. Рецидив преступлений.– Харьков., 1986.– 260 с.
6. Закон України "Про соціальну адаптацію осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк" від 10 липня 2003 року.